

CYFARFOD	Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Aberdyfi
DYDDIAD	2 Tachwedd 2021
TEITL	Adroddiad yr Harbwrfeistr
AWDUR	W.A.Stockford Harbwrfeistr Aberdyfi

H1 **Materion Mordwyo**

1.1 Mae llwybr y brif sianel fordwyo i harbwr Aberdyfi wedi bod yn cael ei fonitro gan staff yr harbwr drwy'r tymor. Darparwyd gwybodaeth am fordwyo i forwyr ddaw i'r harbwr a phryd bynnag mae staff wedi helpu cychod i lywio'r sianel drwy ddefnyddio cwch patrôl yr harbwr.

1.2 Ar hyn o bryd, mae dau 'Hysbysiad Lleol i Forwyr' yn weithredol yn Harbwr Aberdyfi.

1.2.1 Hysbysiad Lleol i Forwyr Rhif 18/20

Bwi Bar: Marc cymhorthydd Mordwyo Llaw Rhif 2 Port: Fl.R.5s. Mae'r bwi cymhorthydd mordwyo tymhorol ar safle 52° 32.076' N 004° 04.579' W wedi cael ei dynnu o'i le.

1.2.2 Hysbysiad Lleol i Forwyr Rhif 19/20

Bwi Bar: Marc cymhorthydd Mordwyo Llaw Rhif 2 Starboard: Fl.G.5s. Nid yw'r cymhorthydd mordwyo ar safle 52° 32.031' N 004° 04.606' W yn ei le. Mae'r golau wedi diffodd.

1.3 Ar 28/9/21 cynhaliwyd archwiliad o'r cymhorthion mordwyo yn Aberdyfi gan Arolygydd o Dŷ'r Drindod. Roedd y cymhorthion morwyo mewn cyflwr da ac effeithlon, ac eithrio am y cymhorthion a nodwyd uchod.

1.4 Mae'r Gwasanaeth wedi bod mewn cysylltiad gyda contractwr lleol ynglŷn â chynnal a chadw'r cymhorthion mordwyo. Bydd unrhyw waith sydd heb ei wneud yn cael ei gwblhau ar yr amod fod y contractwr ar gael a phan fo'r tywydd a'r llanw yn caniatáu.

1.5 Dymuna'r Gwasanaeth bwysleisio pwysigrwydd cysylltu â swyddfa'r harbwrfeistr yn Aberdyfi i gael gwybodaeth gyfredol am ddiogelwch mordwyo.

H2 **Materion Gweithredol**

2.1 Gyda llacio cyfyngiadau'r cyfnod clo yn niwedd mis Mawrth, cafodd y gwasanaeth rai dyddiau hynod o brysur gyda thywydd teg yn denu pobl i'r arfordir. Parhaodd y tueddiad yma drwy'r haf gyda dyddiau'r wythnos cyn brysured â'r penwythnosau os oedd rhagolygon am dywydd braf. Cyfrannodd yr ychwanegiad o ddau warden traeth yn Aberdyfi a thri warden traeth yn Nhywyn yn sylweddol tuag at reolaeth ddiogel o'r traethau yn Aberdyfi a Thywyn.

2.2 Tra bod y mwyafrif helaeth o ymwelwyr i'r ardal yn parchu amgylchedd yr harbwr, roedd cynnydd amlwg yn nifer y digwyddiadau o staff yn dioddef camdriniaeth eiriol neu ystumiau wrth ymgymryd â'u dyletswyddau. Mae gollwng ysbwriel yn ddi-egus o gwmpas yr harbwr ac anwybodaeth ambell unigolyn o epidemig presennol Coronafeirws hefyd wedi bod yn bryder.

2.3 Adroddwyd am sawl mân ddigwyddiad ar ac oddi ar y dŵr ac fe wnaeth staff yr Uned Forwrol ymdrin yn llwyddiannus gyda'r rhain. Yn gyffredinol, roedd ymddygiad y defnyddwyr dŵr yn dda iawn gyda dim ond un digwyddiad a adroddwyd oedd yn

ymwneud ag un cwch pŵer i fyny'r afon ac fe ddeliwyd â hyn yn sydyn gan staff yr harbwr.

- 2.4 Gwelodd y Gwasanaeth gynnydd enfawr yn nifer y padl fyrddau sefyll gyda wardeniaid y traeth yn gyson yn rhoi cyngor i ddefnyddwyr am bwysigrwydd gwisgo cymorth hynofedd wrth arnofio ar yr afon. Atgoffwyd sawl defnyddiwr am bwysigrwydd cadw'r sianel fordwyo yn glir a'r risg sydd yn gysylltiedig gyda rhannu gofod dŵr.
- 2.5 Mae Ymddiriedolaeth yr Outward Bound wedi ail-ddechrau eu gweithgareddau yn rhannol yn unol â gweithdrefn gaeth Covid-19. Er nad ydynt yn gweithredu'n llawn eto, hyderir y byddant yn gallu gwneud hynny yn fuan. Mae'n bleser gweld pobl ifanc yn mwynhau anturio ar afon Dyfi unwaith eto.
- 2.6 Mae'r gweithgareddau pysgota masnachol yn parhau drwy fisoedd y gaeaf gydag un cwch, MFV Genesis, yn barod i bysgota yn ystod tymor y cregyn bylchog.

H3 Cynnal a chadw

- 3.1 Yn dilyn archwiliad o'r afon gan staff yr harbwr, sefydlwyd angorfeydd harbwr ar ddechrau'r tymor gan gontractwr angorfeydd ar gyfarwyddyd yr harbwrfeistr oedd yn gweithio gydag ef. Yn ogystal, archwiliwyd angorfeydd yr ymwelwyr ar yr un pryd.
- 3.2 Ail sefydlwyd yr arwyddion diogelwch mewn safleoedd strategol ar ôl y gaeaf ac maent wedi cael eu cynnal drwy'r haf i helpu rheoli'r arfordir yn ddiogel. Bellach mae gwaith wedi dechrau i dynnu a chadw'r holl offer a ddefnyddiwyd gan y staff traeth tymhorol. Bydd offer yn cael ei archwilio, ei lanhau a'i drwsio ble fo angen.
- 3.3 Cyn eu defnyddio yn ystod y tymor, fe wnaeth staff yr harbwr archwilio a chynnal a chadw'r offer sydd ar gwch patrôl yr harbwr. Cafodd peiriannau'r gwch hefyd eu cynnal a'u cadw a'u gwasanaethu gan gwmni lleol am gost o £1041.32 i'r Gwasanaeth.
- 3.3.1 Fel y daw'r tymor i'w derfyn, bydd cwch patrôl yr harbwr yn cael ei dynnu o'r dŵr, ei olchi ac yn derbyn gwasanaeth. Bydd unrhyw waith adfer yn cael ei gynnal cyn ail-lawnsio yn gynnar yn 2022. Cedwir y cwch yn lleol ar gyfer unrhyw waith arolwg o'r afon a'r bar ar sail lawnsio ac adfer.
- 3.5 Mae cynnydd diweddar yn nifer y carcasau ar y blaendraeth wedi arwain at sawl diwrnod o waith ymatebol gan y Gwasanaeth. Mae'r Gwasanaeth yn gofyn os ydych yn gweld unrhyw gyrff anifeiliaid i chi roi gwybod iddynt cyn gynted â phosib.

H4 Materion Eraill

- 4.1 **Wal y Cei, Harbwr Aberdyfi:** Mae'r prosiect i adnewyddu wal bresennol y cei yn parhau i fynd rhagddo ac oedwyd gyda amserlen y gwaith oherwydd effaith pandemig y Coronafeirws.

Ail-dendrwyd y prosiect ac mae'r Uned Ymgynghoriaeth yn y broses o asesu'r holl dendrau sydd wedi eu cyflwyno. Hyderwn y gallwn roi diweddariad i'r Pwyllgor am ganlyniad yr asesiadau tendr yn y cyfarfod.

Fel yr adroddwyd i'r Pwyllgor mewn cyfarfodydd blaenorol, bydd yn orfodol tynnu'r holl offer sy'n ymwneud â physgota o ochr y cei. Rydym eisoes wedi rhybuddio'r pysgotwyr am y gofyniad yma sawl gwaith.

- 4.2 **Lloc yr harbwr:** Ar hyn o bryd mae lloc yr harbwr yn amodol i'w adolygu ac rydym wedi ceisio cael arian drwy'r Grŵp Gweithredu Lleol ar Bysgodfeydd i hwyluso cyflenwad pŵer a dŵr i'r Lloc. Os fyddwn yn llwyddiannus, hyderir y bydd yr arian

yn helpu'r pysgotwyr masnachol sy'n gweithio o'r harbwr i lanhau a storio offer ar y safle. Yn ei dro, bydd hynny'n helpu i symud peth o'r offer pysgota o ochr ceir harbwr.

- 4.3 **Bryn Llestair:** Mae'r cynlluniau i adnewyddu'r bont sy'n mynd dros rheilffordd Arfordir y Cambrian ac i ail-sefydlu'r mynediad ar droed i Fryn Llestair yn dilyn yr amserlen. Mae Network Rail wedi cytuno i'r gwaith ac mae'r 'Basic Assets Protection Agreement' (BAPA) wedi ei gytuno a'i arwyddo gan Network Rail.

Mae Parc Cenedlaethol Eryri wedi cadarnhau nad oes angen Cais Cynllunio.

Bydd y gwaith archwilio cychwynnol o ategwaith y bont yn digwydd ar 10 Tachwedd 2021. Mae'r dyluniadau manwl yn cael eu cytuno ar hyn o bryd.

Unwaith fo'r dyluniad wedi ei gytuno, bydd wedyn yn cael ei roi allan i dendr a rhagdybir y bydd cyfnod dychwelyd o bedair wythnos. Bydd angen i'r tendr gynnwys elfen o hyblygrwydd o ystyried costau ansefydlog dur ac ynni ar hyn o bryd.

Bydd y bont a gofynion y gwaith cysylltiedig yn cael ei ymgymryd gan Ymgynghoriaeth Gwynedd ar ran yr Uned Forwrol..

Sicrhawyd bod arian ar gael gan Gyngor Gwynedd - £50k, ynghyd â'r Grŵp Gweithredu Lleol ar Bysgodfeydd - £30k. Ni fyddwn yn gwybod beth fydd union gost y bont newydd tan fo'r tendrau wedi eu cyflwyno. Mae ffioedd Ymgynghori ychwanegol wedi eu hariannu hyd yma o gyllideb Refeniw yr Uned Forwrol. Mae'n bosib iawn y bydd angen ffynonellau ariannu eraill i gwblhau'r prosiect.

Bydd y gwaith adnewyddu yn cael ei wneud mewn dau gam; tynnu'r bont bresennol a bydd angen Gorchymyn Cau'r Ffordd ar gyfer hyn. Gosod pont droed newydd - bydd hyn hefyd angen Gorchymyn Cau'r Ffordd. Byddwn yn cyhoeddi'r manylion fel bo'r prosiect yn datblygu.

H5 Digwyddiadau

- 5.1 Cafodd mwyafrif y digwyddiadau a drefnwyd yn yr harbwr eleni eu canslo oherwydd effeithiau parhaus pandemig y Coronafeirws. Er hynny, cynhaliwyd digwyddiad nofio diweddar yn yr harbwr oedd yn llwyddiant. Nid oes unrhyw ddigwyddiadau wedi eu cynnig ar gyfer tymor y gaeaf 21/22.
- 5.2 Carai'r Gwasanaeth atgoffa unrhyw drefnwyr o'r angen i gyd-gysylltu gyda'r Gwasanaeth ar y cyfle cyntaf posib os ydynt eisiau cynnal unrhyw ddigwyddiad a bod yn rhaid cael cadarnhad a chaniatâd cyn cynnal unrhyw ddigwyddiadau.